

# AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 106. ÉVFOLYAMA



1971. ÁPRILIS \* XX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

T A R T A L O M

<i>Dr. Solymos Rezső:</i> Válságban van-e az erdőművelés? .....	145
<i>Dr. Csesznák Elemér:</i> Az erdőművelés megváltozott helyzete gazdálkodásunk új rendszerében .....	151
<i>Dr. Járó Zoltán:</i> Az erdősítés jövőjéről .....	155
<i>Dr. Majer Antal:</i> Merre tart az erdőművelés? .....	157
<i>Dr. Ébli György:</i> Középtávú vállalati terv marketing szemléletben .....	160
<i>Cserjés Miklós:</i> Faipari tanulmányút az állami gazdaságok részére .....	163
<i>Dr. Göde György:</i> A kiskunsági hótörések tanulságairól .....	166
<i>Gébert Pál:</i> Rezgéscsökkentő berendezések a korszerű motorfűrészeken .....	169
<i>Gordos Mátyás:</i> A nógrádi akácokról .....	172
<i>Dr. Papp László—dr. Walter Ferenc:</i> A szaporítóanyagtermesztés komplex gépesítésének tapasztalatai Csehszlovákiában .....	176
<i>Schmidt Egon:</i> Arborétumaink jelentősége a káros rágcsálók elleni biológiai védekezésben .....	181
<i>Dr. Pagony Hubert:</i> Kiegészítés a „Szerves foszfortrágyák alkalmazása a cserebogár és álcája elleni védekezéshez” című dolgozathoz .....	183
<i>Dr. Papp László:</i> 1970. őszi időjárása .....	184

Irodalmi Szemle

Környezetminőség az Egyesült Államokban ( <i>Harsay Gy.</i> ) .....	187
A bükkösök táji fatermési vizsgálatával ( <i>Mendlik G.</i> ) .....	188
A fűrészipar racionalizálásának lehetősége ( <i>Dr. Pankotai G.</i> ) .....	188
Fagazdálkodás az USA déli államaiban ( <i>Dr. Babos I.</i> ) .....	189
Erdészettörténeli bizottság alapítása a moszkvai nemzetközi történelemszakkongresszuson ( <i>Kolossváryné</i> ) .....	190

Címkép: Dugványfertőtlenítés a kéregfekély károsítás csökkentésére  
Hátlapon: ERTI EG-800 gödörfűrő (Foto ERTI, *Michalovszky I.* felvételei)

С О Д Е Р Ж А Н И Е

<i>Д-р Шоймош Р.:</i> Переживается ли лесоводством кризис? .....	145
<i>Д-р Чеснак Э.:</i> Измененное положение лесоводства в новой системе экономики .....	151
<i>Д-р Яро З.:</i> О будущем облесения .....	155
<i>Д-р Майер А.:</i> Куда идет лесоводство? .....	157
<i>Д-р Эбли Дь.:</i> Среднесрочный план предприятия в маркетинговом воззрении .....	160
<i>Черъеш М.:</i> Научная экскурсия по лесной промышленности для госхозов .....	163
<i>Д-р Тёде Дь.:</i> Выводы из снеголомов в кишкуншягских хвойных лесах .....	166
<i>Геберт П.:</i> Демпферы для современных моторных пил .....	169
<i>Гордош М.:</i> О ноградских лесах акации белой .....	172
<i>Д-р Пapp Л.—д-р Вальтер Ф.:</i> Опыт комплексной механизации работ по производству посадочного материала в Чехословакии .....	176
<i>Шмидт Э.:</i> Значение наших дендрологических парков для биологической борьбы с вредными грызунами .....	181
<i>Д-р Пapp Л.:</i> Погода осенью 1970 г. .....	184

C O N T E N T S

<i>Dr. Solymos, R.:</i> Is silviculture in crisis or not? .....	145
<i>Dr. Csesznák, E.:</i> The modified position of silviculture in the new economic system .....	151
<i>Dr. Járó, Z.:</i> The future of silviculture .....	155
<i>Dr. Májer, A.:</i> The orientation of silviculture .....	157
<i>Dr. Ébli, Gy.:</i> Medium-term planning of the enterprises with view to marketing .....	160
<i>Cserjés, M.:</i> Study tour on forest industries for the forestry staff of state farms .....	163
<i>Dr. Göde, Gy.:</i> Some lessons on the snowbreaks in the coniferous stands of Kiskunság .....	166
<i>Gébert, P.:</i> Antivibration equipments on modern chain-saws .....	169
<i>Gordos, M.:</i> Black locust stands in Nógrád .....	172
<i>Dr. Papp, L.—Dr. Walter, F.:</i> Experiences on the complex mechanization of the production of propagating material in Czechoslovakia .....	176
<i>Schmidt, E.:</i> The significance of our arboreta in the biological control of harmful rodents .....	181
<i>Dr. Papp, L.:</i> The weather in autumn 1970. ....	184

**A lapban megjelent tanulmányok szerzői:**

*Cserjés Miklós* tud. munkatárs ERTI, Kaposvár; *dr. Csesznák Elemér* egyetemi docens, EFE Erdőműveléstani Tanszék, Sopron; *dr. Ébli György* főkönyvelő, Erdeitermék Vállalat, Budapest; *Gébert Pél* erdésztechnikus, ERTI Budapest; *Gordos Mátyás* erdőrendezési felügyelő, Erdőfelügyelőség, Balassagyarmat; *dr. Göde György* erdőrendezési felügyelő, Erdőfelügyelőség, Kecskemét; *dr. Járó Zoltán* tud. főosztályvezető, ERTI, Budapest; *dr. Majer Antal* egyetemi tanár, EFE Erdőművelési Tanszék, Sopron; *dr. Pagony Hubert* tud. osztályvezető, ERTI, Budakeszi; *dr. Papp László* tud. főmunkatárs, ERTI, Kecskemét; *Schmidt Egon* tud. munkatárs, Madártani Intézet, Budapest; *dr. Solymos Rezső* tud. osztályvezető, ERTI, Budapest; *dr. Walter Ferenc* tud. munkatárs, ERTI, Kecskemét.

## Válságban van-e az erdőművelés?

DR. SOLYMOS REZSŐ

Nemzetközi és hazai viszonylatban egyaránt foglalkoztatják a szakembereket azok a jelenségek, amelyek a technikai-gazdasági fejlődéssel párhuzamosan az erdőművelés szerepének változására utalnak. Egyesek az erdőművelés válságáról, mások az erdőművelés jelentőségének növekedéséről beszélnek. A rendelkezésre álló szakirodalom, valamint a különböző nemzetközi rendezvényeken elhangzott megnyilatkozások és a hazai helyzet alapján megkíséreltük elemezni a felvetett problémát. Ennek során kitűnt, hogy a kérdést különböző szempontoknak megfelelően kell vizsgálni. Csak így kaphatunk megközelítően helyes választ erre a széles körű kérdéskomplexumra. Az elemzés fontosabb tételei a következők:

— Az erdőművelést illetően a fagazdaságban nemzetközileg jelentkező tendenciák, hosszabb-rövidebb ideig ható kedvező vagy kedvezőtlen tényezők hatással vannak valamennyi ország erdőművelési tevékenységére is.

— A termelési viszonyok az erdőművelés szerepét hosszú távon alapvetően határozzák meg.

— A társadalmi-gazdasági fejlődés, valamint az ezzel kapcsolatosan jelentkező szükségletek módosítják az erdőművelés irányát és eljárásait.

Mindhárom tételt külön-külön és együttesen is kell vizsgálni nemzetközi és hazai vonatkozásban egyaránt, ha az erdőművelés helyzetét tárgyilagosan akarjuk értékelni.

### *Az erdőművelés helyzetének néhány kérdése nemzetközi viszonylatban*

A hagyományos (klasszikus) erdőművelési eljárások élőmunka-szükséglete rendkívül magas. A nemzetközileg jelentkező *erdei munkáshiány* miatt az elmúlt két évtizedben úgyszólván valamennyi országban nyilvánvalóvá vált, hogy a hagyományos eljárásokat korszerűsíteni kell. Ellenkező esetben nem lesz mód az erdőművelési feladatok megoldására. Valószínűleg ez volt az egyik ok, amiért néhányan az erdőművelés válságát hangoztatni kezdték.

A *munkabérek emelkedése* az erdőművelés területén is gyors ütemű, ami a magántulajdonban levő erdőkben jelent kisebb-nagyobb megtorpanást. Kedvezőtlen korosztálymegoszlás esetén a tőkeszegény erdőbirtokosok csak állami segítséggel tudják az erdőművelési munkát elvégezni. Ha segítség nincsen, a munka elmarad.

Az *erdőgazdálkodást* a tőkés világban igen sok esetben a ráfizeteses gazdasági ágazatok közé sorolják. Ennek okát elsősorban az erdőművelés magas költségigényében és a piac alakulásában kell keresni.

A fő törekvés az erdőművelési költségek és az élőmunka-felhasználás mértékének csökkentése. Ennek érdekében egyre több országban tapasztalható, hogy:

— az erdőművelési tevékenységet az optimális mutatók alapján részletesen tervezik,

— az üzemi kockázatot és a veszteségeket az erdőművelésben is igyekeznek a minimálisra csökkenteni,

— a költséget nem igénylő természeti adottságokat, mint természetes termelőeszközöket igyekeznek a legmesszebbmenőkig kihasználni,

— az erdőművelési munkafolyamatokat az adott technikai szinten maximálisan igyekeznek gépesíteni, minimális géppark felhasználásával,

— a munkatermelékenységet gyorsabban és nagyobb mértékben kívánják emelni.

Az erdőművelést államilag különböző mértékben támogatják. Ez a tőkés országokban elsősorban az erdőszülség mértékétől függ. Az utóbbi évtizedekben minden eddigit meghaladó erdőszítések történtek (szocialista országok — Bulgária stb. —, Spanyolország). Ezeket úgyszólván kizárólag államilag finanszírozták. A korosztálymegoszlás miatt Európában a kitermelhető faanyag egyre inkább a vékony méretű választékok felé tolódik. Ezek gazdaságos felhasználását eddig csak részben oldották meg. Így az erdőnevelési munkák területén egyre növekszik az elmaradás, ami a befektetett tőke hasznosulásának mértékét jelentősen csökkenti. Ezért az újonnan telepítésre kerülő erdők hálózatának megválasztásakor ma már előre gondolnak az erdőnevelési munkák csökkentésére is.

Az erdőművelési munkák racionalizálása mindenütt napirenden van, ahol a gazdaságossági és munkaerőproblémákat figyelembe veszik. A racionalizálást egyes államokban részlegesen, a fejlettebb országokban komplex módon igyekeznek megoldani. Részleges racionalizálással részmunkákat egyszerűsítének (ültetés, ápolás, tisztítás stb), komplex racionalizálással a fatermesztés valamennyi feladatát együttesen kívánják ésszerűbben megoldani. Ennek során megteremtik a racionalizálás előfeltételeit, amely a termesztés tárgyát képező fafajok biológiai tulajdonságainak megismeréséből és a konkrét gazdasági célkitűzések erdőrészletenkénti lebontásából áll. Ezt követően határozzák meg a racionalizálás átfogó módszereit.

Az erdőművelési törekvések megvalósításának ma már a gépesítés és a növényirtó vegyszerek alkalmazása jelenti nemzetközileg a két legfontosabb eszközt.

Végül ki kell emelni a jóléti erdőgazdálkodással szemben felmerülő egyre sürgetőbb társadalmi igényeket, melyek az eddigiektől eltérő erdőművelési eljárások alkalmazását teszik szükségessé.

Valamennyi szemponton belül világviszonylatban egyre erősebben érvényesül a gazdaságosság elve, amely a korábbi évekkel szemben élesebben vet fel olyan problémákat, amelyek jó vagy rossz megoldása számos erdőművelési munka elvégzését vagy elhagyását eredményezheti.

Az elmondottakkal korántsem merítettük ki az erdőművelés nemzetközi helyzetének ismertetését. Úgy véljük azonban, hogy a felsoroltak rávilágítanak arra, hogy nem az erdőművelés válságáról, hanem a társadalmi-gazdasági fejlődéssel arányosan az erdőművelési feladatok korszerű megoldásának követelményeiről van ma elsősorban szó. A hagyományos erdőművelés hívei nyilván másként ítélik meg a helyzetet. Valamennyi erdőművelő szakembernek

azonban tudnia kell azt, hogy a technikai haladást, a társadalom szükségleteinek változását az erdőművelésnek is nyomon kell követnie. Meg kell teremteni az előfeltételeket a gépi munka számára és mérlegelni kell valamennyi intézkedés gazdasági következményeit. Az erdőgazdálkodás ágazatai közül ez alól egyik sem vonhatja ki magát, mert ezek a dinamikus fejlesztés nélkülözhetetlen előfeltételei közé tartoznak.

#### *A termelési viszonyok és az erdőművelés szerepe*

A termelési viszonyok az erdőművelés szerepét nemcsak rövid, esetleg a konjunktúrától függő időszakra, hanem hosszú távra alapjaiban határozzák meg.

*A szocialista termelési viszonyok között* a cél a társadalom egyre növekvő szükségleteinek maradéktalan kielégítése a legkorszerűbb termelési módszerek gazdaságos alkalmazásával. Erre a lehetőség az erdőgazdálkodás területén azért van meg, mert az erdők zöme társadalmi tulajdonban van. A társadalom a saját érdekében a saját anyagi erőforrásaiból olyan ráfordításokat is képes vállalni, amelyek csak hosszú távon térülnek meg és pillanatnyilag csak terhet jelentenek. *Ilyen viszonyok között az erdőművelés válságától nem kell tartani.* Az erdőművelés jelentősége növekszik, vagy hosszú időn keresztül azonos szinten marad. Esetleg az egyes erdőművelési tevékenységeké módosul. Nagy felelősséggel jár azonban az erdőművelési szakembereknek az a kötelessége, hogy a feladatokat gazdaságosan, a legkorszerűbb termelési módszerek alkalmazásával kell megoldani.

*A kapitalista termelési viszonyok között* a cél a profit állandó növelése. A magántulajdonban levő erdők nagyon sok esetben nem képesek tartamosan erre. Ezért hosszabb-rövidebb ideig valóban mutatkoznak a válság jelei, attól függően, hogy az állam miként avatkozik be a válság megszüntetésébe. Az erdőművelés általános válságától mégsem kell tartani, mert a kapitalista társadalom érdekei bizonyos vonatkozásokban az erdők sokoldalú hasznosítása felé irányulnak. Ezért, ha kényszerhelyzetből is, mégis kénytelenek az erdőművelés szerepét figyelembe venni. A problémát nyilván módosítja az erdősültség mértéke, a munkaerőhelyzet és az illető tőkés állam technikai színvonala. A technikai színvonal pedig alapjaiban változtathatja meg az erdőművelési eljárásokat. Az áttérés időszakában sokszor tapasztalhatók a válság jelei, amelyek legtöbb esetben a gépesítés révén szüntethetők meg. Végül meg kell állapítani azt, hogy a kapitalista termelési viszonyok alapján az erdőművelésnek nem lehet olyan stabil szerepe, mint amelyet a szocialista termelési viszonyok az erdők társadalmi tulajdon jellegéből fakadóan hosszú távra szükségessé tesznek.

#### *A társadalmi-gazdasági fejlődés, a szükségletek változása és az erdőművelés szerepe*

Az előbbiekből is meg lehet állapítani azt, hogy a társadalmi-gazdasági fejlődésnek, valamint a szükségletek változásának jelentős hatása van az erdőművelésre. A társadalmi fejlődéssel az erdőgazdálkodás színvonala és célja is szorosan összefügg. Külön tanulmányban lehetne értékelni az erdő szerepének azokat a változásait, amelyek nyomon követhetők az ősközösségtől napjainkig. Ezt leginkább korunk embere érezheti. Századunk második felében alig egy évtized alatt több változásnak lehetünk tanúi, mint amiben erdész elődeinknek egy-egy emberöltő folyamán része volt. Ilyen körülmények közt érthető,

ha az emberöltők során kialakult módszerek továbbfejlesztésének szükségessége sokakban a válság érzetét kelti. Ennek ellenére mégsem túlzás az, ha napjainkban az erdő társadalmi jelentőségének gyors növekedéséről beszélünk. Ez a növekedés új irányt és módszereket kíván az erdőműveléstől is. Ha az erdőművelés ennek meg tud felelni, nem kerülhet válságba. Azonban válságba sodorhatja saját magát, ha görcsösen ragaszkodik a megszokotthoz, ha idealizálja a régit és nem fejleszti a termelési eljárásokat.

A gazdasági fejlődés új eszközök és gépek kialakításával, valamint jelentős szemléletbeni fejlődéssel jár együtt. Az ember kényelmét és jólétét egyre magasabb színvonalon lehet kielégíteni. Nyilvánvaló, hogy a nagyobb jóléthez és kényelemhez szokott ember a sok esetben viszontagságos erdei munkát a múltban kialakult körülmények között nem vállalja. Ezért a gazdaságossági tényezőkkel együtt ez is kényszeríti az erdőgazdálkodást a korszerű gépek és eszközök alkalmazására. Az erdősítési munkákat illetően ezen a téren óriási az előrehaladás. Az erdőnevelés azonban rövid időn belül attól függően tudja csak feladatait ellátni, hogy milyen mértékben sikerül az egyes munkafolyamatokat gépesíteni. Ennek érdekében a hagyományostól merőben eltérő módszereket kell alkalmazni, amelyek a biológiai követelmények számottevő megsértése nélkül segítik elő a probléma megoldását.

Az erdőnek különböző jellegű társadalmi szükségleteket kell kielégítenie. A hosszú termelési időszak miatt valamennyi változashoz természetesen nem lehet mindenben igazodni, ami a szükségletek változása terén tapasztalható. Ugyanakkor a legnagyobb hiba lenne a megmerevedés. A kapkodást és a múltó divatokat kell elkerülni. A megalapozott változásokat azonban messzemenően figyelembe kell venni, esetenként a lehetőségek határáig. Ilyen változást jelent az erdők közjóléti szerepének növekedése. A jóléti erdőgazdálkodás feladatait csak megvalósítani lehet, készséggel fogadva a változásból fakadó újszerű munkát. Ez az erdőművelésben is érezteti hatását. Várhatóan az erdőművelés továbbfejlesztésének irányát is ez határozza meg.

#### *Az erdőművelés helyzete hazánkban*

Az erdőművelés szerepét befolyásoló tényezők áttekintése után rátérünk a hazai helyzet rövid értékelésére. Ránk is vonatkozik, hogy erdőművelésünkre hatással vannak a fagazdaság nemzetközi tendenciái, a termelési viszonyok, valamint a társadalmi-gazdasági fejlődés és a szükségletek változása.

Az elmúlt negyedszázadban erdőművelésünk szerepe minden korábbi időszakot meghaladó mértékben *megnövekedett*. Ezt elsősorban a szocialista termelési viszonyok kialakítása, az erdők társadalmi tulajdonba vétele tette lehetővé. Az ország erdősültsége 12,1%-ról 16%-ra, a fakitermelés 3,5 millió m<sup>3</sup>-ről 6 millió m<sup>3</sup>-re emelkedett. A fatermesztéssel azonban nem fejlődött azonos mértékben a fafeldolgozás, ami napjainkban az erdőművelés problémáit is fokozza. Az ország területének erdősítéssel való hasznosítása olyan ütemben fejlődött, hogy a mezőgazdászok féltették a mezőgazdasági területeket. Napjainkban megváltozott ez a helyzet is, mert a mezőgazdaság egyre több marginális területet szeretne erdősítéssel hasznosítani. Most az erdészek kívánják ezt az ütemet csökkenteni, főleg a gazdaságossági kérdések miatt.

Az erdősítések ütemét követte az erdőnevelés korszerű rendszerének kialakítása, amelyet az 1956-ban kiadott OEF erdőnevelési utasítás gyorsított és alapozott meg. Ez jelentette az egységes szemlélet létrejöttének kezdetét.

Az elmúlt 25 év erdőművelési munkája felülmúlta a korábbi elképzeléseket. A társadalom nagy anyagi áldozatot hozott mindezért. Ellentételként az erdő-

gazdálkodás színvonala töretlenül fejlődött. Erdőművelésünk nemzetközileg is élvonalba került. A további fejlesztés irányát és módszereit az előbbieken már ismertetett tényezők határozzák meg. Fő szempont az, hogy a fagazdaság szervesen illeszkedjék a népgazdaság egészébe, figyelembe véve a nemzetközi munkamegosztásból származó előnyöket. A népgazdaság új gazdaságirányítási rendszere meghatározza a fagazdaság és ezen belül az erdőművelés feladatait és helyzetét is. A továbbfejlesztés új vonásai nálunk is keltettek olyan hatást, amiből sokan az erdőművelés háttérbe szorítására következtettek. Kétségtelen, hogy a korábbi rendszert módosítani kellett és kell majd időről-időre a jövőben is az eddigi eredményeket elismerve és azok fokozása érdekében.

A továbbiakban röviden elemezzük az erdőművelésnek azokat a kiemelt vagy újszerű céljait, amelyeket a jövőben meg kell valósítanunk.

A társadalomnak az erdővel szemben támasztott igényeinek a *gazdaságos* kielégítése jelenti az alapot. A gazdaságosságra törekedett az erdőművelés az elmúlt negyedszázad idején is. Ennek a törekvésnek a során alakultak ki azok a módszerek, amelyek ma már lehetővé teszik a gazdaságosság fokozott mértékű *megvalósítását*. A tudományos kutatás eredményei és a gyakorlati munka tapasztalatai lehetővé tették:

- A) az erdők ökonómiai osztályozásának beindítását,
- B) az erdősítések technológiájának korszerűsítését, a fafajmegválasztás színvonalának emelését,
- C) új erdősítési egységarak kialakítását, amelyek a népgazdaság szükségleteinek kielégítését az eddigiéknél jobban szolgálják,
- D) az erdőnevelés továbbfejlesztését, amely:
  - a) a faállományok ökonómiai osztályozása alapján a termelési célok megvalósítását a legkisebb ráfordítással törekszik megoldani,
  - b) a természet erőforrásait maximális mértékben hasznosítja,
  - c) a lehetőségektől függően alkalmazza a gépeket és a növényirtó vegyszereket,
  - d) a fő hangsúlyt a tisztításokra és a törzskiválasztó gyérítésekre fekteti, a nevelővágások számát csökkenti és erélyét növeli,
  - e) tájékoztató erdőnevelési modelleket ad a gyakorlat számára a tervezés, a végrehajtás és az ellenőrzés színvonalának emelése érdekében,
- E) a tisztítások minőségét jobban ösztönző új egységarak kialakítását,
- F) az erdővédelmi rendszabályok hatékony alkalmazását.

A felsoroltak az erdőművelésnek úgyszólván valamennyi területét érintik és elszámolási, munkaszervezési, módszerbeli változtatásokkal járnak együtt. Nem vitatható az sem, hogy ezek a változtatások mindenkinek és minden vonatkozásban a legjobbat jelentik. A meglévő problémákat, hibákat következetes munkával ki lehet javítani. Az esetenként jelentkező borús hangulatot az erdőműveléssel kapcsolatosan előidézti az is, hogy az új szervezetben az erdőművelés évi termelési értéke egy-egy EFAG-on belül az összes termelési értékhez viszonyítva kisebb lett. Ezért előfordul, hogy az eddig nagyobb súlyllyal szereplő erdőművelési apparátus szerepét a korábbiakhoz hasonlóan nem értéklik. Az ilyen szemlélet nagyon helytelen és szűklátókörűsége vall. Az erdőgazdálkodásnak ma is az erdőművelés az egyik legjelentősebb ága. A hosszú évek során kialakított erdőművelési szervezetet és szakembereit fokozott mértékben kell megbecsülni a jövőben is.

Felelősséggel nem állíthatjuk azt, hogy erdőművelésünk pillanatnyi helyzete a legkedvezőbb. A műszaki fejlesztés helyenkénti elmaradása és egyéb problémák miatt szembe kell néznünk a következőkkel:

— Az erdőművelés komplex gépesítésének üteme nem mindenütt elég gyors, nem tudja pótolni a munkaerőhiányt, ezért előfordul, hogy egyes munkák elmaradnak.

— Helyenként az erdőművelést olyan tehernek tekintik, amely leköti a munkaerőt és a termelési értéket nem növeli a kívánt mértékben.

— Előfordul, hogy az erdőművelési apparátus terhére végeznek el üzemen belüli átszervezést vagy átcsoportosítást.

Az átfogó problémákon belül számos megoldatlan kérdés nehezíti az erdőművelés helyzetét és az erdőművelők munkáját. Ezeket átmenetileg el lehet viselni azzal a szándékkal és reménnyel, hogy a hiányosságok pótlására rövid időn belül sor kerül.

#### *Összefoglaló válasz a címben feltett kérdésre*

Az előbbieken kifejtett megállapításokkal néhány szempontnak megfelelően kíséreltük meg az eligazodást arra vonatkozóan, hogy válságban van-e az erdőművelés? Befejezésül néhány pontban összefoglaljuk a választ:

a) Az erdőművelés nincs válságban. Válságjelek azonban sok területen mutatkoznak. A társadalmi-gazdasági fejlődés az erdőművelési eljárások és módszerek gyorsabb ütemű fejlesztését követeli meg.

b) Amennyiben az erdőművelés nem törekedne a megváltozott igények kielégítésére, és ezt nem korszerűen tenné, akkor önmagát sodorná válságba.

c) Az erdőművelési munkákat egyszerűsíteni, gépesíteni kell, fokozni kell a növényirtó vegyszerek alkalmazását és a természet erőinek kihasználását.

d) Valamennyi erdőművelési tevékenységben döntő szerepe van a gazdaságosságnak, ennek figyelmen kívül hagyása az erdőművelés helyzetét ingatja meg. A gazdaságosságot nemcsak pillanatnyilag, hanem a hosszú fatermesztési ciklus egészére kell vonatkoztatni.

e) Az erdőművelés jövő irányát a jóléti erdőgazdálkodásból reá háruuló feladatok határozzák meg. Erre haladéktalanul fel kell készülnie.

f) Az erdőművelési eljárások fejlesztésének gyakorlati értékét az élők munkaráfordítás csökkentésének és a gazdaságosság fokozásának mértéke jelenti.

g) Hazánkban a szocialista termelési viszonyok az új gazdaságirányítási rendszerben az erdőművelés helyzetét stabilizálják és megteremtik a további fejlesztés lehetőségeit. A hiányosságokat sürgősen ki kell küszöbölni.

h) Az erdőművelés súlypontját az erdőültetésekről a racionális erdőnevelésre kell áthelyezni, hogy a fatermesztésben elért rendkívülien nagy előrehaladás töretlen maradjon. Ezzel kapcsolatosan fokozott ütemben kell fejleszteni az erdőnevelési és fatermesztési kutatásokat is.

#### *Д-р Шоймош Р.: ПЕРЕЖИВАЕТСЯ ЛИ ЛЕСОВОДСТВОМ КРИЗИС?*

Нет, лесоводство не переживает кризиса. В условиях социализма общественно-экономическое развитие позволяет и требует более быстрого развития лесоводственных методов. Лесоводство переживало бы кризис тогда, если бы этого не сделало. Достигнутыми до сих пор успехами создается основание для этого развития и в этой области уже приняты некоторые практические меры. Имеющиеся еще некоторые недостатки должны быть как можно скорее устранены. В развитии самой важной точкой зрения должны быть экономичность (при отнесении на весь производственный период) и роль лесов в общественном благосостоянии.

#### *Dr. Solymos, R.: IS SILVICULTURE IN CRISIS OR NOT?*

Silviculture is definitely not in a crisis. In our socialist system the socio-economic development permits and at the same time urges the silvicultural methods to be developed in a faster rate. Silviculture would get in crisis only, if it did not do the necessary measures in this direction. Development could be based on the results of research work achieved up to now. Numerous practical steps have already been taken in this direction, and it is the task of the nearest future to eliminate all the even now existing shortcomings in this field. The effectivity of the operations, calculated for the whole production or rotation period, and meeting the requirements of the environmental forestry have to be targets of our development work.